

Одрастање и однос према ауторитету

Сања Станић, психолог
Стручна служба Техничке школе ГСП

*Приближава се крај света, јер су
млади неозбиљни; деца више не
слушају своје родитеље.*

Египат, I век п.н.е.

Адолесценција – бурно раздобље живота

- Телесне промене
- Брзе промене расположења
- Конфликти са околином
- Тестирање граница
- Бунтовништво
- Истраживање света

Адолесценција је период од 11 – 21 године

- Рана или предадолесценција
(11 – 14 год.)
- Средња адолесценција
(15 – 18. год.)
- Касна адолесценција
(18 – 21 год.)

*Адолесценција раздобље одрастања – прелаз из
детињства у свет одраслих*

КАРАКТЕРИСТИКЕ АДОЛЕСЦЕНТНИХ ФАЗА

Рана адолесценција	Бучно, дрско понашање, пркосно супротстављање
Адолесценција	Тражење независности
Касна адолсценција	Улажење у свет одраслих, прихватање полне и професионалне улоге.

Разлика између пубертета и адолесценције

Пубертет – биолошко сазревање

- Анатомске и физиолошке промене
- Завршава се полном зрелошћу и способношћу репродукције.

Адолесценција - психолошко сазревање

- Значајне психолошке промене
- Почиње пубертетом а завршава формирањем идентитета (постизањем социјалне, емоционалне и интелектуалне зрелости)

Да ли је адолесценција најлепши
раздобље живота?

же

Једно је сигурно:

Најинтензивније раздобље живота, али
ни мање ни више бурно од било које
друге фазе у животу човека.

Средња адолесценција од 15 -18 год

- Развој формалних операција у мишљењу и нових мисаоних способности.
- Већа емоционална стабилност у односу на физичке промене.

Типични проблеми средње адолесценције

- ***Анксиозност повезана:***
- са већим бројем година и суочавањем са едукативним и професионалним изборима;
- са већом интимношћу у интерперсоналним релацијама;
- са усамљеношћу као последицом промене релација између вршњака и сопствених интереса;
- романтичним састанцима са супротним полом и сексуалним експериментисањем.

- Потенцијални губитак самопоштовања у ситуацији да ли да наставе школовање или да се запосле.
- Услед мањка искуства праве лоше бихејвиоралне изборе – греше... 😊
- Развија се бес у жељи за независношћу од родитеља.
- Показују веће интересовање за надлазећу независност и јављају се појачана интересовања за различите ствари.

Младима су потребни ауторитети!

Млади очекују од ораслих:

- Заштиту и помоћ када им је потребна
  - Разумевање и слушање
  - Показивање добронамерности
  - Безусловно прихватање личности
  - Веровање у њих
  - Укљученост
  - Флексибилност и јасно постављање граница
- ... АЛИ КОНФЛИКТИ СА ОДРАСЛИМА СУ НЕЗАОБИЛАЗНИ И НЕОПХОДНИ...

Грешка је...

- ...користити се вређањем, виком, претњама, силом и уценама!
- Тако се тиче ауторитет страха, а то је лажни ауторитет, јер се тиме не постиже циљ тј. поштовање и утицај. Оно што се постиже су јака негативна осећања.

- Конфликти нису “светско чудо” они су уобичајени и карактеристични за раздобље адолесценције.
- Конфликти такође могу бити окидач за психолошке развојне проблеме и поремећаје.
- Иако нису добродошли у школској средини разумевањем и давањем прилике адолесценту за њихово разрешење испуњавамо своју васпитну улогу.

Конфликти као фактор ризика и
развоја...

Грешке ауторитета, које треба да узмемо у у обзир:

- 1. Претерана заштита и обављање ствари уместо деце (“јер је још дете!”). **Деца треба да имају дужности и обавезе!**
- 2. Прерано укључивање у свет одраслих тј. недовољна брига – (јер више није дете!) **Детету је потребно усмеравање и брига!**

- Више слушајте, а мање говорите - ученици желе и треба да изражавају своја осећања и идеје јер је то пут трагања за сопственим идентитетом.
- Што мање савета дајете, то више желе да разговарају (сем када то траже од вас).
- Ваши поступци су важни! Пазите, посматрају вас!
- Научите ученике да преузимају одговорност за сопствене поступке. Уз већа права иде и већа одговорност.
- Договорите јасна правила и последице њиховог непоштовања. Обавезно укључите ученике у процесе доношења правила!

Нема рецепта, али постоје стратегије...

...још неке ефективне стратегије

- Поставите границе – будите доследни али истовремено и флексибилни (спремни да преговарате)
- Објасните своје одлуке – Није довољно рећи “Зато што ја тако кажем”. (Нпр. Поставите питање. “Шта мислиш зашто не желим да се тако понашате”)

Истраживања али и искуство (“забрањено воће”)

- Омогућите дебате. На тај начин имате прилику да значајно утичете и постанете узор.
- Увек поштујете личност, а критикујте поступак.

... и има их још...

- Недоследност код адолесцента је нормална и очекивана - сетите се да проживљава хормоналне и емоционалне промене.
- Искорите свако позитивно понашање за награду и пажњу;
- Сетите се своје адолесценције!
- Да бисте били ауторитет не морате бити савршени – и ви сте човек 😊

*ХВАЛА НА ПАЖЊИ
и срећно!*

